

به نام خدا

شیوه‌نامه اداره کلاس «مدیریت رسانه‌های اجتماعی»

مخاطب: دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد رشته مدیریت رسانه، ورودی ۹۸

زمان کلاس: دوشنبه‌ها، ساعت ۸ تا ۱۰، نیمسال دوم تحصیلی ۹۸-۹۹

پست الکترونیکی: khajeheian@ut.ac.ir

هدف از درس

حضور همه‌جانبه رسانه‌های اجتماعی در عرصه‌های مختلف زندگی ما، شناخت ابعاد گوناگون این رسانه‌ها را به امری لازم برای دانشجویان، محققان و سیاست‌گذاران تبدیل کرده است. از میان ابعاد گوناگون این رسانه‌ها، رویکرد دانشکده مدیریت دانشگاه تهران بر ابعاد موثر بر کسب و کارها تمرکز بیشتری دارد و نظر به گستردگی کاربردها و مفاهیم پیرامون این رسانه‌ها، بر کاربردهای این رسانه‌ها در کارآفرینی و کسب و کارهای کوچک تاکید بیشتری دارد. با توجه به چنین گرایشی، این درس حول «مدیریت» و نه الزاما شناخت همه‌جانبه رسانه‌های اجتماعی تدوین شده است. هدف از این درس آشنا کردن دانشجویان با شیوه به کارگیری قابلیت‌های رسانه‌های اجتماعی برای تاسیس یا مدیریت موفق کسب و کارهای کوچک و یا ارتباط بهتر با مشتریان مختلف و ذینفعان گوناگون شرکت‌های رسانه‌ای است. طبیعی است که در این راستا از دیدگاه‌های مدیریتی بیشتر از دیدگاه‌های ارتباطی و جامعه‌شناختی بهره خواهیم برد.

با توجه به هدف ذکر شده در بالا، مفهوم «پلتفرم» که فراهم کننده بستر تبادل ارزش میان ذینفعان گوناگون است به عنوان مفهوم کلیدی این درس در نظر گرفته شده است و محتوای درس حول این مفهوم و آنچه وب ۳,۰ یا وب هم‌آفرین خوانده شده است شکل می‌گیرد. از این رو تاکید این کلاس نه بر قابلیت‌ها، که بر فرصت‌ها و چالش‌های مدیریتی و کسب و کاری نهفته در مفهوم پلتفرم قرار دارد.

پیش فرضهای کلاس

همانطور که در ترم پیش نیز ذکر شد، دانشجویان این کلاس به عنوان نمایندگان رویکرد دانشکده مدیریت دانشگاه تهران به مدیریت رسانه هستند و انتظار می‌رود مجدانه و با پشتکار بسیار خود را به صورت علمی و عملی بر لبه دانش و در خط مقدم فکری این رشته قرار دهند. منابع کلاس با دقت بسیار و در جستجو میان منابع به‌روز انتخاب شده‌اند و تکالیف کلاسی نیز با این پیش‌فرض طراحی شده‌اند. دستیابی به چنین جایگاه فکری، نیازمند صرف انرژی و وقت کافی توسط دانشجویان برای کسب دانش به‌روز است و نخستین ابزار کسب این دانش خواندن است. انتظار می‌رود هر دانشجو در طول این درس به طور میانگین بیش از ۳۵۰ صفحه مطلب (غالباً) به زبان انگلیسی مطالعه کند. (طبیعی است که کیفیت آموزش به تعداد صفحه‌ها نیست. این تخمین صرفاً جهت ایجاد یک برآورد ذهنی برای برنامه‌ریزی شماسست). انتظار می‌رود هر جلسه دانشجویان مطالب عمومی کلاس و تخصصی خود را خوانده باشند. تمرین‌های تخصصی با توجه به علاقه و جهت‌گیری دانشجویان در قالب گروه‌های دو تا سه نفره طراحی می‌شوند و پس از توافق میان من و دانشجویان در طول ترم پیگیری می‌شوند و به طور دو هفته‌گی گزارش داده می‌شوند. علاوه بر مضافاً انتظار مشارکت جدی در بحث و گفتگوی کلاسی دارم. در گفتگوهای سازنده، هر دانشجو مطالب مطالعه شده خود را با دیگران به اشتراک می‌گذارد.

با توجه به ماهیت پژوهشی مقطع تحصیلات تکمیلی، از تلاش‌های پژوهشی به قصد چاپ مقاله یا کتاب، مشارکت در فعالیت‌های بین‌المللی مثل کنفرانس‌ها، و سایر همکاری‌های آکادمیک استقبال می‌شود و دانشجویان می‌توانند روی کمک و راهنمایی من کاملاً اطمینان داشته باشند.

انتظار شخصی من

پذیرفتن نقش استاد و تدریس در کلاس، همراه با انتظاراتی است که مهمترین آن بیشتر آموختن با کمک دانشجویان مشتاق و تلاشگر است. شخصاً انتظار یادگیری دو طرفه دارم و با این هدف در کلاس شرکت می‌کنم که در هر جلسه کلاس از دانشجویان مطلبی نو بیاموزم. برای آموختن خود نیز سهم بسزایی از نمره پایان ترم را اختصاص داده‌ام و هر کس به من بهتر و بیشتر بیاموزد، می‌تواند انتظار نمره بهتری داشته باشد.

علاوه بر یادگیری شخصی خویش، از دانشجویان نیز انتظار دارم که زمان مشخصی را به خواندن، خواندن و خواندن با رویکرد «خواندن برای نوشتن» اختصاص دهند. از این رو -با در نظر گرفتن رفتاری‌های معمول زندگی و با احترام به همه مشغولیت‌های رایج- مطالعه و نقد پژوهش‌ها با هدف نوشتن برای خود یک انتظار دائمی از دانشجویان است.

وظایف من

دانشجویان باید توجه داشته باشند که در دوره کارشناسی ارشد، استاد بیش از اینکه نقش مدرس را داشته باشد، در نقش راهنما است و بار اصلی یادگیری بر دوش خود دانشجو است و انتظار می‌رود حضور کاملاً فعالانه‌ای مشاهده شود. بنابر این رویکرد، وظایف من عبارتند از:

- معرفی و فراهم کردن منابع مناسب و آموزنده؛
- ارائه شفاف و قابل فهم مطالب بنیادین و کلیدی که شناخت اولیه از موضوع درس را فراهم کند؛
- احترام به دانشجویان و اعتنا به تفاوت‌های آنان در مسیری که در پیش دارند و علاقه‌های متفاوتشان؛
- پاسخگویی درست و باحوصله به پرسش‌های دانشجویان؛
- خواندن دقیق تکالیف آنان و ارائه بازخورد؛
- برگزاری کلاس به طور مشارکتی، با ارائه امکان انتقال نظر علمی برای همه دانشجویان؛
- دریافت و به کارگیری نظرات دانشجویان برای بهبود شیوه اداره کلاس.

انتظار من از دانشجویان

- انجام فعالیت‌های کلاسی؛
- خواندن دقیق مقاله‌ها و مطالبی که بر عهده آنان گذاشته می‌شود؛
- تهیه خلاصه مناسبی از آنچه می‌خوانند در قالب یک گزارش؛
- ارائه درست و دقیق آنچه خوانده است به شکلی روان و مناسب برای همکلاسی‌ها؛
- تصحیح درست و صادقانه تکالیف همکلاسی‌ها در ارزیابی‌های کلاسی،

تکالیف

۱) ارائه فصلهایی از کتابهای منبع و مقاله‌ها که در تقسیم‌بندی بر عهده دانشجو گذاشته می‌شوند به شکلی روان و قابل فهم برای همکلاسی‌ها؛

۲) خلاصه کردن مقاله‌هایی که به طور اختصاصی و فردی انتخاب می‌شوند (دقت فرمایید که خلاصه و نه ترجمه. هرگز ترجمه مطالبه نکرده، نمی‌کنم و نخواهم کرد)؛

۳) مشارکت کلاسی، ارائه تئوری‌ها و مجموعه‌ای از فعالیت‌های درون کلاسی؛

۴) نوشتن یک مقاله مروری و ترویجی درباره موضوع تخصصی (بدون نیاز به انتشار، گرچه از تلاش برای انتشار مقاله صرفاً توسط دانشجویان و بدون مشارکت و ذکر نام استاد بسیار استقبال می‌شود)؛

انتظار می‌رود که تکالیف در زمان مشخص شده تحویل داده شوند. زمان مشخص شده معمولاً تا عصر روز شنبه پیش از برگزاری کلاس است تا فرصت بررسی مطالب را داشته باشم.

علاوه بر این زمان من در روزهای سه‌شنبه صبح (در صورت تداخل با کلاس‌های دیگر قابل تغییر است) به طور اختصاصی به کار تخصصی با دانشجویان این کلاس اختصاص داده شده. در این زمان‌ها با هر گروه از دانشجویان به میانگین ماهی یک‌بار در طول ترم به مدت زمان یک تا یک ساعت و نیم به بررسی دقیق مطالب مطالعه شده می‌پردازیم. شخصاً انتظار دارم از این جلسه‌ها بیشترین بهره را بگیرم. این جلسه‌ها مشابه گفتگوهای تخصصی است که در ترم گذشته برای درس اقتصاد رسانه حول مقاله‌های انتخابی داشتیم. البته این ترم فرصت بیشتری دارم و انتظار می‌رود تعداد و عمق یادگیری این جلسات بیشتر باشد.

ملاحظات شخصی

عموماً افراد دارای حساسیت‌هایی هستند که توجه به آنها می‌تواند سبب ارتباطات بهتر و نتیجه‌بخش‌تری شود. رابطه استاد و دانشجو در یک کلاس نیز از این بحث جدا نیست، از این رو ملاحظاتی را خدمت دانشجویان بیان می‌کنم که می‌تواند به رابطه بهتر استاد دانشجو منجر شود:

۱) نگارش و رعایت دستور زبان فارسی: یکی از ساده‌ترین انتظارهای یک جامعه از تحصیل‌گرددگانش، نگارش صحیح زبان معیار است. گاه با غلط‌های املائی در نوشته‌های دانشجویان مواجه می‌شوم که به هیچ روی شایسته دانشجویان تحصیلات تکمیلی و حتی دانش‌آموزان نیز نمی‌باشد. از این رو خواهشمندم که بر درست‌نویسی فارسی و استفاده صحیح از علامتهای نگارشی دقت فرمایید. من کسی را به دلیل اشتباهات نگارشی یا املائی مورد کسر نمره قرار نمی‌دهم و از حق خود محروم نمی‌کنم، اما به چنین فردی هرگز ارفاقی نیز نخواهم داشت. تکالیف دوران تحصیل را به عنوان تمرینی برای بهبود و حفظ مهارت‌های ادبی خود بنگریم.

۲) زبان خودتان را دوست دارم بخوانم، نه زبان ترجمه را. عموماً دانشجویان هنگام خلاصه کردن یک مطلب انگلیسی یا گزارش یک کتاب، علیرغم برخورداری از فصاحت بیان، خود را مقید به وفادار ماندن به زبان مبدأ می‌کنند و این امر سبب دشواری خواندن متن تهیه شده می‌شود من به شدت علاقه‌مندم که برداشت‌های خودتان را بخوانم و از این رو پیشنهاد می‌کنم که هنگام استفاده از منابع خارجی، به جای ترجمه واژه به واژه یا خط به خط، هر پاراگراف یا هر دو سه جمله را بخوانید، سپس برداشت خود را با زبان خویش بنویسید. هنگام استفاده از منابع فارسی هم می‌توانید زبان و بیان خود را به کار گیرید. هنگام ساخت اسلاید (که اساساً اسلاید توصیه نمی‌شود) نیز فقط رئوس مطالب را بنویسید. از نوشتن جملات طولانی و روخوانی متن هنگام ارائه پرهیز فرمایید.

نام خانوادگی من «خواجه نیان» است و بر نوشتن آن با «ئی» و نه با تکرار «ی» تأکید فراوان دارم. توجه دوستانی که به جایگذاری همزه با «ی» اصرار دارند را به جدول ۱ صفحه «دستور خط فارسی» در سایت فرهنگستان^۱ جلب می‌کنم که همزه را به عنوان نخستین نشانه در الفبای فارسی به رسمیت شناخته است.

^۱ <http://www.persianacademy.ir/fa/vijegidas.aspx>

منابع:

با توجه به غنای درس مدیریت رسانه‌های اجتماعی و دیدگاه‌های متنوعی که نسبت به آن وجود دارد، ناگزیر از استفاده از منابع متفاوت هستیم. منبع اصلی کلاس کتاب «درآمدی بر مدیریت شبکه‌های اجتماعی و کسب و کارهای پلتفرمی» است که همانطور که از آن نام مشخص است نسخه «درآمد» و مقدمه است و امید می‌رود نسخه کامل آن تا انتهای ترم منتشر شود. این کتاب که حدود صد صفحه است به طور کامل مطالعه خواهد شد. علاوه بر این کتاب، از چندین کتاب دیگر جدید و باکیفیت در زمینه مدیریت رسانه‌های اجتماعی نیز استفاده خواهیم کرد. از این رو منابع این درس عبارتند از:

منبع شماره ۱: کتاب «درآمدی بر مدیریت شبکه‌های اجتماعی و کسب و کارهای پلتفرمی»، نوشته داتیس خواجه‌ئیان، انتشارات ادیبان روز، ۱۳۹۸.

منبع شماره ۲: فصلهای منتخب کتاب *The Sage Handbook of Social Media* تدوین Burgess, Marwick and Poell چاپ اول سال ۲۰۱۸.

منبع شماره ۳: کتاب *Social Media Marketing* نوشته Tuten and Solomon سال ۲۰۱۷.

منبع شماره ۴: کتاب *Social Media: A critical introduction* نوشته Fuchs، ویرایش ۲، سال ۲۰۱۷.

منبع شماره ۵: کتاب *The Social Media Industries* تدوین آلباران سال ۲۰۱۳.

منبع شماره ۶: کتاب «مدیریت رسانه‌های اجتماعی» تالیف امی فون لوی، ترجمه دکتر طاهر روشندل اربطانی، انتشارات دانشگاه تهران، سال ۱۳۹۴.

علاوه بر این منابع، مقاله‌های متعددی از ژورنال‌های معتبر رشته انتخاب می‌شوند و با توجه به موضوع انتخابی گروه‌ها مطالعه می‌شوند. درک نظری و روش‌شناختی از مطالب این مقاله‌ها و اتصال آن‌ها با مطالب کتاب‌های انتخابی در اولویت بالایی قرار دارد.

ارزیابی نهایی

ارزیابی نهایی کلاس به شرح جدول زیر صورت می‌گیرد.

میزان نمره	موضوع	
۲ نمره	آمادگی کلاسی، مطالعه منابع هر جلسه و ارائه مطالب در مباحث کلاسی و جلسه‌های اختصاصی*	۱
۳ نمره	امتحان میان‌ترم	۲
۳ نمره	مقاله‌های تخصصی (هر مقاله یک نمره به شرح ذکر شده)**	۳
۲ نمره	نگارش یک مقاله مروری حاصل از مطالعه مقاله‌های تخصصی	۴
۱۰ نمره	امتحان پایان ترم	۵
۲ نمره	مشارکت در تدوین مطالب کلاسی بهتر برای ترم‌های آینده (به‌روزرسانی مطالب، پیشنهاد دوره‌های جدید آنلاین، پیشنهاد کلیپ‌های درسی)	۶
۲۲	جمع نمرات	

* قرار داشتن در یک گروه به معنای نمره یکسان برای همه اعضای گروه نیست، بلکه به کیفیت درک شده از تلاش‌ها و مشارکت هر فرد در چارچوب گروه نمره متفاوتی داده می‌شود.

** مقاله‌های ژورنال معتبر: مطابق ترم گذشته، انتظار می‌رود هر دانشجو حداقل سه مقاله به‌روز و دارای ارزش نظری از یکی از ژورنال‌های معتبر خوانده و خلاصه کرده باشد. برای کیفیت نظری، روش‌شناختی و درک مطلب هر مقاله ۱ نمره در نظر گرفته شده است.

از اینکه با همکاری و تلاش خود به یادگیری جمعی کمک می‌کنید، پیشاپیش سپاسگزارم. امیدوارم برای شما همراهی خوب در طول ترم و دوستی خوب در آینده تحصیلی و کاری باشم.

با احترام

داتیس خواجه نیان

بهمن ماه ۱۳۹۸